

Câu chuyện Chú Út Thấn

*

Chú tôi, Đỗ Văn Thấn, sinh 1949, năm nay 2025, 76 tuổi; chú là con út trong gia đình có 5 anh chị em: bố tôi, kế đến là cô Ca, chú Nhẫn, chú Nhân, và chú út. Bố tôi, anh cả, lớn hơn chú út 15 tuổi.

*

Trong chuyến đầu tiên về làng Quần Cống năm 1982, ông nội tôi kể: năm 1952, bố tôi 18 tuổi, ban đêm Việt Minh lên về làng thúc dục thanh niên thoát ly gia đình theo Việt Minh; ông nội tôi biết rằng Việt Minh là cộng sản, cộng sản là vô thần; gia đình ông nội tôi là tín đồ công giáo, chính vì thế ông nội không muốn con cái theo Việt Minh, thế là ông nội tôi đành cho bố tôi rời làng Quần Cống lên Hà Nội sống; khi rời làng quê để lên Hà Nội, bố tôi 18 tuổi, chú út Thấn mới 3 tuổi.

Đến Hà Nội, năm 1952, khi mới 18 tuổi, sau một thời gian làm việc với các công việc lao động phổ thông, bố tôi gia nhập lính quốc gia. Đến năm 1954, Hiệp định Geneve chia đôi đất nước, bố tôi theo đoàn quân lính quốc gia di cư vào năm, năm 1954.

*

Theo lời chú út Thấn kể, năm 1954 các ông bà cố của chúng tôi không muốn di cư vào Nam, cho nên ông bà nội và 3 cô của tôi đành ở lại miền Bắc. Thế nhưng, vì e ngại bố tôi cô đơn trong Nam, cho ông nội đã gửi chú Nhẫn của tôi cho vợ chồng Bác Vàng đưa chú tôi vào Nam, rồi giao cho bố tôi.

*

Thời gian trôi... sau 2 năm, không có tổng tuyển kỳ thống nhất đất nước, bố tôi vẫn tiếp tục trong quân đội Việt Nam Cộng Hòa; chú Nhẫn của tôi dần lớn lên, xong Tú Tài, rồi cũng đi quân dịch, sĩ quan như các thanh niên trong miền Nam.

*

Sau cuộc tổng nổi dậy Tết Mậu Thân, chiến sự miền Nam càng trở nên khốc liệt; thanh niên miền Bắc hầu hết được đưa vào Nam, gọi là đi B để phục vụ cho chiến trường miền Nam.

Cũng vẫn lời ông nội kể với tôi, ông không muốn cảnh “nồi da sáo thịt” ngay trong gia đình, cho nên ông nội đã không cho 2 chú út và kế út vào chiến trường B, để 4 anh em không lâm vào cảnh cầm súng bắn vào nhau.

*

Sau khi đất nước thống nhất, 1976, chú Nhẫn lập gia đình ở Sài Gòn, năm chú ấy 32 tuổi; 2 chú ở Bắc nghe tin, liền vào Nam tham dự đám cưới. Đây chính là lần đầu gặp nhau, sau 25 năm chia cắt.

